נושא השיעור: דרכי מסירה

שם המורה: ארנון דותן

כיתות היעד: י, יא

מקום השיעור ברצף הלימודי: שיעור שלושים ושישה בתחביר

עורך המצגת - **ארנון דותן**

כל הזכויות שמורות לוויסקול לימודים מקוונים בע"מ

דרכי מסירה

מסירת דברים

1. משפט פשוט
בעל הסגר

2. משפט מורכב בעל
פסוקית מושא בדיבור ישיר

3. משפט מורכב בעל
פסוקית מושא בדיבור עקיף

yschool
ככה לומדים היום!
לשון והבעה

1. משפט פשוט בעל הסגר

משפט פשוט – יש נשוא אחד.

אין פועל אמירה. יש **הסגר** ואחריו פסיק.

המשפט נמסר **בגוף שלישי**.

הסגר

- לדברי דני, הוא הולך הביתה.
- לטענת הרמטכל, לא צפויה מלחמה.

2. משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור ישיר

משפט מורכב – יש שני נשואים

יש **פועל אמירה** ואחריו נקודותיים ומירכאות.

המשפט נמסר **בגוף ראשון**.

פסוקית מושא

- דני אמר: "אני הולך הביתה".
- לטענת הרמטכ"ל, לא צפויה מלחמה.

2. משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור ישיר

משפט מורכב – יש שני נשואים

יש **פועל אמירה** (או **שם-פעולה** של אמירה) ואחריו נקודותיים ומירכאות.

המשפט נמסר **בגוף ראשון**.

פסוקית מושא

- דני אמר: "אני הולך הביתה".
- הרמטכל טען: "לא צפויה מלחמה".
- לחזי יש בשורה: "התמניתי לתפקיד החדש".

משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור ישיר היא דרך המסירה המדויקת ביותר

הדברים נמסרים בדיוק כפי שהם נאמרו.

3. משפט מורכב בעל פסוקית מושא בדיבור עקיף

משפט מורכב – יש שני נשואים

יש **פועל אמירה** ואחריו ש' השיעבוד.

המשפט נמסר **בגוף שלישי**.

פסוקית מושא

- דני אמר שהוא הולך הביתה.
- הרמטכל טען שלא צפויה מלחמה.

מתוך בגרות חצב- ברק 2016 (תשע"ו)

א. לפניך קטע מכתבה שפורסמה ב**הד החינוך** (ניסן תשע"ו, אפריל 2016).

הקטע מחולק לשלושה משפטים.

I. לאלי שיש, מנהל אגף של"ח וידיעת הארץ במשרד החינוך זה שתים־עשרה שנה, יש בשורה: "אנחנו בעיצומו של תהליך, ובסופו ייהפך הטיול השנתי למסע משמעותי — ממ"ש".

II. שיש מסביר שאחד העקרונות החשובים של ממ"ש הוא שמסלולי הטיול יהיו מסקרנים ומעוררי רגשות.

III. לדבריו, התפקיד של מערכת החינוך הוא להקנות לתלמידים ידע, ערכים ומיומנויות משום שהם מכינים את התלמיד לחיים.

yschool ככה לומדים היום!
לשון והבעה

מתוך בגרות חצב- ברק 2016 (תשע"ו)

(1) בכל משפט יש דרך שונה למסירת הדברים.

ציין את דרך מסירת הדברים בכל אחד מן המשפטים.

משפט I: _____

משפט II: _____

משפט III: _____

(2) ציין את מספר המשפט שדרך מסירת הדברים בו היא המדויקת ביותר. ____

נמק את קביעתך. _____

_____

yschool
ככה לומדים היום!
לשון והבעה

פעלי אמירה

פועל אמירה – פועל המתאר את פעולות הדיבור.

לעתים פועל אמירה משקף את עמדת הדובר או את דעתו.

פעלי אמירה

ניטרליים

אמר, דיווח, הודיע, ציין,
הסביר, הבהיר, הגיב, סיפר

מביעים עמדה

הזהיר, ביקר, התלונן,
הוקיע, המליץ, התריע

מתוך בגרות חצב- ברק 2016 (תשע"ו)

לפניך ארבעה משפטים.

I. ארגון ההורים הארצי התריע שיש לבטל את מוסד הטיול השנתי והזהיר כי הטיולים הם חממה לאלימות.

II. החוקר עודד אבישר מציין כי עם קום המדינה שיקפו טיולי בית הספר את סדר היום הלאומי.

III. האחראי לטיול דיווח למכבי האש על שרֵפה שפרצה בשטח.

IV. אולי בעוד כמה שנים יאמר תלמיד: "כל מה שהייתי צריך לדעת, למדתי בטיול השנתי".

מתוך בגרות חצב- ברק 2016 (תשע"ו)

(1) הקף את כל פועלי האמירה (פועלי ההבעה) במשפטים.

שים לב: ייתכן יותר מפועל אמירה אחד במשפט.

(2) מיין בטבלה שלפניך את פועלי האמירה שהקפת.

פעלים שמובעת בהם עמדה	פעלים ניטרליים

נושא השיעור הבא:

שינוי דרך המסירה